

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

Za Nemčijo K 10.60. — Za Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kajipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročilu brez dopolne naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za napred, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 88. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič) tiska in sal.

V Gorici, dne 24. 2. 1912.

Predpustni čas je minul, pepelnici maček je že davno prespan. »Črnogledi puščavnik«, kakor nas je blagovolil imenovati zabaven kolega, stopi sedaj zopet v svoje pravice: Incipit lamentatio Jeremiae prophetae.

Veselo znamenje je, da si pripravlja »Adrija« svojo društveno sobo, svojo čitalnico s slovenskimi in češkimi časopisi, in kar je najvažnejše, z revijami. Zadnji čas je bil, da goriški akademiki nekoliko popravijo, kar so zamudili v preteklem petletju, in z odkritosrčnim veseljem pozdravljamo dejstvo, da se novi poskus ne pričenja s kavarniškim zabavljanjem, nego z resnim zbiranjem revij in pripravljanjem društvenega središča, ki zamore kedaj postati središče marsikakega prosvetnega dejanja, če bo le dovolj volje i znanja.

Manj veselo znamenje je, da vsled mizernih gmočnih razmer »Prosveta« ne more kazati tistega dela, kakor pred petimi leti, in da je po kratki boleznj zatisnilo oči tudi »Izobraževalno društvo na Cingrafu«. Taki poskusi, kakor poslednji, ker si poleg resnih raznih nezreli ljudje pridobijo glavno besedo, so škodljivi i resnemu delu drugih.

»Mladina« je pokazala, da je v družabnem oziru sposobna storiti marsikaj, in njeni veliki plesi so postali prava dedščina nekdanjih čitalniških. A za mladino je preklicano malo, da ne čuti poleg želje po zabavi še drugih, resnejših stremeljenj. Ravno iz vrst mladine bi ta stremeljenja morala dobivati najmočnejši impulz, ona bi morala biti kvas narodnih društev. A le »Trgovsko-obrtno društvo« ima nekaj dobička od onih članov mladine, ki so trgovski naraščaj. O predavanjih pa ne smeš ziniti, sicer si »črnogledež, ki izmučenimi ne privošči zabave«, očita se ti, da zahtevaš po krivici preveč, itd. »Sokol«, ki je eno najvažnejših narodnih društev, ker goji telovadbo, vzbuja smisel za vzdržnost, širi pravo umevanje narodnosti in demokratične ideje, — je že

deset let na enaki višini. Število vpisanih članov mu daje — bolj iz navade, pa vendar daje — članarino, telovadi pa do 25 mladencev večinoma obrtnikov in redki akademiki; med nekaterimi goriškimi Slovenci se pa deloma iz sebičnosti, deloma iz neumljivih vzrokov širi neka tiha animoznost, ki daje povod raznim neumestnim očitavanjem — zaslužka, in podobno. Bi li to ne moglo biti drugače? Bi li »Adrija«, »Mladina«, »Sokol«, »Prosveta« in event. tudi »Čitalnica«, »Pevsko društvo« in obe kolesarski društvi ne mogli biti veličansko organizacijsko in prosvetno sredstvo goriških Slovencev? In to brez vsega »Vereinsmeier-stva«.

Imamo nadalje združeni Narodni Odbor, ki se vedno bolj približuje instituciji Narodnega Sveta. Ta korporacija ima že sedaj mnogo tihga, nepoučenim nevidnega dela, — bi li zgoraj omenjena društva ne mogla marsikaj pomagati?

Bližajo se nove občinske volitve v mestni svet, one v trgovsko-obrtno zbornico. Nedostaje nam vkljub vsem štetjem takozv. narodnega katastra. Hej, dela dovolj povsod!

S prosvetno in politično organizacijo je nujna gospodarska. Marsikateri slovenski trgovec ima priliko tožiti nad narodno brezbriznostjo odjemalstva med inteligenco, fluktuacije zemljiške lastnine v mestu nikdo ne regulira, za naseljevanje manjkajočih obrtnikov ne skrbi nikdo. Ni li v doglednem času umestna podružnica »Branibora«?

Treba rešiti šolsko vprašanje, — in toliko drugih!

Misli in nasvetov je mnogo; iz enega se porodi drugi. Ni treba, da se ta ali oni vrže z ognjevitostjo na idejo, prične akcijo in jo čez čas naveličan opusti. To škoduje. A treba je začeti znova z drobno organizacijo, pri kateri rabimo vsak o sebo, ne le »vodstvo«. Ideja je kakor zrna. Ko je zasajena, mora poganjati kralj, potem se še le prične približevati uresnitvi. Treba jej je zalivati v časih suše.

Toliko nas je in toliko smo diferen-

ci prišli tu in tam, pa z razdeljenimi vlogami. Naj prizadeti premišlujejo, inteligenca in mladina naprej.

Izobrazba s knjigo, revijo, časopisom, debato in predavanjem pa imej namen znova započeti vso akcijo v stiku z velikimi, svetovnimi idejami.

K.

Volilnik

za občine poknežene grofotine Goriške in Gradiške.

(Dalje.)

Volilni razredi.

§ 9.

Čim so sestavljeni zaznamki volilcev, se ustanove štiri volilni razredi po sledečih določilih:

A) Na podlagi zaznamka, navedenega v § 8. pod črko A se ustanove prvi trije volilni razredi tako, da se sestavi za vsak volilni razred, držeč se zaporedne vrste zaznamka volilcev, poseben volilni imenik, pri čemur je postopati tako-le:

1. Volilci, omenjeni v § 8. č. A točka 1., nadalje prve tri dvanajstinke volilcev, navedenih pod drugo točko črke A § 8. tvorijo prvi volilni razred in se vpišejo v dotični imenik.

2. Štiri dvanajstinke volilcev omenjenih pod 2. točko črke A § 8., ki slede neposredno volilcem vpisanim v imenik prvega razreda v smislu točke 1. pričujočega paragrafa, tvorijo drugi volilni razred in se vpišejo v dotični imenik.

3. Tretji volilni razred tvori zadnjih pet dvanajstink volilcev, omenjenih pod 2. točko črke A § 8., in število volilcev, ki ostane pri delitvi z 12; nalično se sestavi dotični volilni imenik.

B) Volilci, omenjeni pod črko B § 8. tvorijo četrti volilni razred in dotični zaznamek volilcev je ob enem volilni imenik za ta razred.

§ 10.

Starešine in namestniki, ki se naj izvolijo se razdele v enakem številu na posamezne volilne razrede.

§ 11.

Volilni imeniki, ki se sestavijo posebej za vsak posamezen volilni razred se razpoložijo v občinskem uradu za dobo štirih tednov vsakomur v pogled. Razpoložitev imenikov se objavi tako, da se dotični razglas javno pribije z opazko, da se morejo predložiti reklamacije proti volilnim imenikom v neprestopni dobi 4 tednov, določenih za pregledovanje imenikov.

Reklamacije morejo predložiti le volilci in se morajo izročiti pismeno županu.

Pravečasno vložene reklamacije se odpošljejo v treh dneh okrajni politični oblasti, da o njih odloči; reklamacijam se priložijo zaznamek volilcev, volilni imenik in vsi drugi podatki, ki so potrebni v presojo slučaja.

Župan nima pravice uradoma popraviti zaznamka volilcev in že sestavljenih volilnih imenikov.

Okrajna politična oblast izda svojo odločbo, ki je končno veljavna, v štirinajstih dneh, in izvede v volilnih imenikih spremembe, ki se izkažejo potrebne na podlagi njenih odločb.

V tako urejenih volilnih imenikih se ne smejo napraviti za tekočo volitev nikake spremembe več.

Dr. Josip Vošnjak.

(Dalje.)

Vrnimo se še v dobo taborov. Dr. Vošnjak je spisal leta 1869. brošuro »Slovenski tabori«. — V tej brošuri so popisani tabori po Slovenskem.

Tabora sta bila tudi v Šempasu in v Brdih.

Maksim Gorki.

FOMA GORDJEJEV.

Roman.

(Dalje.)

»Saj vidim! Vse vem ... zato, ker že dolgo živim! Ah, da! Kako dolgo živim! Drevesa so zrastle, odsekali so jih in zgradili iz njih hiše ... in celo hiše so se že postarale ... a jaz sem videl vse to in še živim ... In kedar pogledam nazaj v svoje življenje, si mislim: Ali je mogel en sam človek toliko storiti? Ali sem res vse to doživel?« Starec se je ozrl v Fomo s surovim pogledom, zmajal za glavo in umolknil ...

Tiho je postalo. Za oknom na strehi hiše, je nekaj potihoma prasketalo; šum koles in nerazločna govorica ljudi se je nesla navzgor, z ulice. Samovar na mizi je pel otožno pesem. Ščurov je nepremično gledal v kupico s čajem, gladil si brado in slišati je bilo, da nekaj hropi v njegovih prsih, kakor bi se preobražalo v njih kakšno breme ...

»Ali težko živiš brez očeta?« se je zaslišal njegov glas.

»Počasi se bom navadil,« je odgovoril Foma.

»Bogat si ... a kedar umrje Jakov, boš še bogatejši ... vse ti zapusti ...«

»Ne potrebujem ...«

»Kam pa naj da? Hčer-edinko ima ... in to hčer bi moral ti vzeti ... Da je tvoja sestra po krstu in mleku, to nič ne del! Vse se da spraviti v red ... Bolje, da se oženiš,

kakor pa, da bi živel tako ... Saj imaš vedno opravka z dekleti, kaj ne?«

»Ne ...«

»Le pravi mi! E-he-he-he! ... Kupec izumira ... Neki gozdar mi je rekel, naj bo že res, ali ne, da so bili poprej vsi psi volkovi ter so se izrodili v pse ... Tako je tudi z našim stanom — tudi mi vsi bomo kmalu postali psi. Naučili se bomo omike, cilindre si nataknemo na glavo in vse bomo storili, kar je treba, da izgubimo ugled ... Vpeljali so takšno navado, da pošiljajo vse otroke v gimnazijo ... Trgovce, plemiče in meščane, vse vtikajo v eno obleko ... oblačijo jih sivo in učijo vse iste vede ... ljudi vzgajajo, kakor drevesa. Čemu to? Nikdo ne ve, zakaj ... Še polena se razlikujejo drugo od drugega vsaj po vlaknu, tukaj pa hočejo vse ljudi tako obstružiti, da bi imeli vsi eno lice ... Kmalu nas bode konec, nas starih, da-a! Morda čez petdeset let že ne bode nihče več verjel, da sem jaz ... Ananij, Savvin sin, z imenom Ščurov, živel na svetu ... tako je! In da se jaz, Ananij, nisem bal nikogar, razven Boga ... In da sem bil v mladosti kmet in sem imel dve in četrt desetine zemlje, v starosti pa enajsttisoč desetih, samih gozdov ... in denarja morebiti dva milijona ...«

»Vsi govorijo vedno: denar!« je dejal Foma nevoljno.

»A kakšno veselje ima človek od njega?«

»Mm ...« je zamrmral Ščurov. »Slab kupec postane iz tebe, ko ne razumeš sile denarja ...«

»Kedo jo razume?« je vprašal Foma.

»Jaz!« je rekel Ščurov s prepričanjem. »In vsak pameten človek ... Jaska jo razume ... Denar? To je mnogo, fant! Razloži ga pred seboj in pomisli, kaj da zdržuje v sebi. Tedaj boš verjel, da je vse to človeška

sila, ... da je vse to ljudski razum ... Tisoč ljudi je položilo svoje življenje v tvoj denar in ga še bode ... A ti ga lahko zmečeš vsega v peč in gledaš, kako bo gorel ... In tedaj se boš čutil mogočnega ...«

»Kaj takega se ne dela ...«

»Zato, ker bedaki po navadi nimajo denarja ... Denar se uporablja v podjetjih ... od teh se ljudstvo živi ... a ti si gospodar vsem tem ljudem ... Zakaj je Bog ustvaril človeka? Zato, da bi ga molil ... Bil je sam in dolgočas mu je bilo ... no, in zahtelo se mu je oblasti ... A ker je človek ustvarjen, kakor je pisano, po božjem obrazu in po božji podobi, hoče tudi človek imeti oblast ... A kaj daje oblast, če ne denar? Tako je. — No, ali si mi prinesel denarje?«

»Ne,« je odgovoril Foma. Od starčevega govorjenja mu je bilo težko in megleno v glavi in vesel je bil, da se je pogovor vendar že enkrat zasukal na kupčijo.

»Zakaj pa ne?« je vprašal Ščurov in strogo načemril obrvi: »Obrok je pri kraju — zdaj je treba plačati.«

»Jutri dobite polovico ...«

»Zakaj polovico? Daj mi vse!«

»Zdaj ravno jako potrebujemo denarja ...«

»Pa ga ni? A tudi jaz ga potrebujem.«

»Počakajte še!«

»Ej brat, čakal pa ne bom! Ti nisi takšen, kakoršen je bil tvoj oče ... V enem mesecu spraviš lahko vso svojo trgovino na boben ... jaz pa imam izgubo od tega ... Vi inlečnobradci ste nezanesljivi ljudje ... Jutri mi daj vse, če ne, protestujem menjice! Pri meni gre to naglo!«

Foma je čudeč se pogledal Ščurova. To ni bil več tisti starec, ki je pred malo časa še govoril o vragu, kakor kakšen bistrovidec ... Lica in oči, vse je bilo drugačno:

Od teh čitamo v omenjeni brošuri:

Tabor v Sempasu,

dné 18. okt. 1868.

Sempas leži na cesti, ki pelje iz Gorice v Ipavsko dolino, pod strmimi planinami. Tik ceste bilo je taborišče na zelenem travniku. Povsod, posebno nad odrom, so vtrale velike slovenske zastave. Taborci so prihajali v velikih trumah peš in na voze in prepevaje slovenske pesmi so se zbirali okoli odra. Bilo je, ko se je začelo taborovanje, gotovo 10.000 ljudi zbranih, včasih dosti mestnih, tržkih in vaških praporjev. Dr. Lavrič iz Ajdovščine pozdravljajo je s krepkimi besedami zbrano ljudstvo, ki ga je enoglasno izvolilo za prvosednika. Korist zedinjenja vseh Slovencev v eno slovensko krovovino je temeljito dokazal Dr. Tonkli iz Gorice; Dr. Vošnjak, kot zastopnik štirskih Slovencev, je ostro grajal vladu, ki je zabranila ta dan Slovence, ki so šli k taboru, iti skopzi Goriško mesto. Vpeljavo slovenskega jezika v šole je izvrstno zagovarjal J. Naberger, dež. poslanec, tržaške okolice; slovensko uradovanje v vseh uradnih, Dr. Lavrič, G. Dolenc iz Gorice dostavlja, da se naj javne službe podade le domačinom, katerih je veliko število tudi zunanji slovenskih krajev, med tem ko se tuji redijo ob slovenskem kruhu. E. Klavžar, dež. uradnik v Gorici, tirja, da se uraduje v škofijskih in sploh crkvenih uradih po slovenski. Živic, posestnik na Skopem, želi, da naj se napravijo nekatere slovenske glavne šole na Goriškem in naj se tem pridruži poduk v kmetijstvu.

Vse to je zbrana množica enoglasno in navdušeno sprejela in kakor prešnja dva tabora vršil se je tudi ta v najlepšem redu, da pač ni bilo treba žandarjev, ki so z nasajenimi bajoneti povsod stražili. Godba, umetniški ogenj, kres na gorah so tudi tu razveseljevali taborce, katerih je dosti šele pozno po noči se domu podalo.

To je bil poslednji tabor v letu 1868. Nastopila je zima in vstavila vsako taborovanje. Komaj pa je nova spomlad sopet ozelenela gozde in travnike, so iz zimskega spanja tudi vstajali slovenski tabori v veseli dokaz, da se zmirom krepkeje razvija naša narodnost in zmirom resneje tirja svoje pravice.

Goriški Slovenci so končali 1. 1868 taborovanje, in Goriški Slovenci so ga zopet zaeli 1. 1869. Sklicali so

Tabor v Brdih,

dné 25. aprila 1869.

Ta tabor bi imel biti 18. aprila, a vlivalo je ta dan tako močno, da se je moralo preložiti taborovanje na prihodnjo nedeljo 25. aprila. Vkljub tej zmoti zbralo se je 7000—8000 ljudi na lepo okinčanem travniku pri potoku Reki. Ko se je začelo taborovati, pričel je dež resiti, vendar ni to motilo ljudstva, ostalo je dokonca na taboru, pazljivo poslušalo vse govornike in sprejelo vse sklepe enoglasno. Dr. Žigon, dež. poslanec in posestnik v Smartnem pozdravljajo je taborce in nasvetoval za prvosednika Dr. Tonklija iz Gorice. Za zedinjenje vseh Slovencev v eno krovovino govoril je prosti kmetovalec Ivan Toros iz Medane. Vpeljavo slovenskega

jezika v uradnih zagovarjal je E. Klavžar in zraven slov. uradovanja v javnih knjižnicah je tudi sprožil tudi tirstvo: naj slovenski poslanci v goriškem deželnem zboru govorijo slovenski in naj se zborovi sklepi tudi v slovenskem jeziku vladil predlagajo. Dr. Lavrič je potem zagovarjal potrebo dobrih ljudskih šol, posebno tudi za Brda, kjer ni skoraj nobene in podučevanje v vseh javnih šolah v slovenskem jeziku. M. Doljak, vrli solkanski župan, razlagal je kerist in potrebo železnice, ki bi se naj iz Koroškega čez Predel do Gorice, ne pa čez laški Videm po tuji zemlji speljala. Glede na to, kar je morala Goriška dežela za druge žrtvovati, moramo, je rekel železnico po Goriškem vladil ne le priporočati, ampak naravnost od nje tirjati.

Tabor se je končal popolnoma redno z navdušenim klicem: Živijo cesar! in živila Slovenija!

(Konec prih.)

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da je najboljši sredstvo za odpravo poletnih izpahljajev, za doseg, za ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti lilijske mlačnosti. Znamka kobilice tvrdke Bergman & Co., Tetschen a/E. Komad stane 80 vin. in se dobiva v vseh lekarnah, mirodlinicah, parfumerijah in podobnih trgovinah. Bergmanova lilijska krema "Manera" slovi radi tega, ker se dobi po uporabi iste jako nežne in bele roke. I tuba stane 70 vin. Dobiva se povsod.

Deželni zbor.

Iz X. seje.

Začetkom seje se je spomnil glavar demantne poroke nadvojvode Rainerja in njegove soproje nadvojvodinje Marije. Predsedstvo je od dež. zbora pooblaščenno, da izreče visokemu paru udanost in čestitke.

Sprejet je bil načrt novega vodo-pravnega zakona. Poročal je dr. Pettarin. Prisostvovala sta dva odposlanca poljedelskega ministerstva.

Zakonski načrt, ki se tiče kritja večjega potroška za odvajanje hudournika Mondine v Izoncato v smislu zakona z dne 1. VIII. 1905. dež. zak. št. 20. Se sprejme. — Zakonski načrt, ki se tiče varstva poljske lastnine. Se sprejme. — Zakonski načrt o pospeševanju govedoreje. Se sprejme. — Zakonski načrt, ki se tiče uravnave in zazidave hudournika Ši-jak. Se sprejme. — Zakonski načrt o ureditvi med skladovne ceste: 1. Golobrd-Britof; 2. Vrhnovlje-Kobalar-Sv. Jakob-Liga-Kambreško-Srednje; 3. Ročinj-Kambreško. Se sprejme. — Zakonski načrt o uvrstitvi med skladovne, ceste Pli-skovica-Brje-skladovna cesta Nabrežina in ceste Krajšenica. Se sprejme. — Poročilo o prispevku za zgradbo ceste okoli griča Sv. Jurija pri Bračanu. Prispevka je K 2037'50. Se sprejme. — Poročilo o prispevku za popravilo ceste Renče-Temnica-Zagajec. Prispevek znaša 3600 K. — Poročilo, ki se tiče dovolitve prispevka občini Škofljan za popravilo ce-

ste ob Makorini K 875. Se dovoli. — Poročilo o prošnji za podporo županstvu Muškoli za prezidavo mosta čez potok pri Muškoli K 537. Se dovoli. — Poročilo, ki se tiče obnovitve podpore za projektirani prekop škocijanskega potoka. K 1600. Se obnovi. — Podaljšanje kredita za uravnavo hudournika Raša. Podaljša se kredit 19.250 K. — Poročilo o deželnem prispevku za zaježitvena dela ob Soči pri Fari. K 5250. Se dovoli. — Poročilo o podelitvi podpore municipiju Zagaj za prezidavo kamenite rampe na desnem bregu Soče. K 100. Se dovoli. — Deželni prispevek za uravnavo Mortezone. K 4000 Se dovoli. — Poročilo o podelitvi podpore zadrugi Circondara-Manolet v Terču v pokritje prekoračenega potroška, nastalega pri osuševanju močvirij Circondara-Manolet. K 600. Se dovoli. — Podpora županstvu v Zagaju za napravo dveh vodnjakov, v Zdravščini in Petejanu. K 2450. Se dovoli. — Poročilo o podelitvi podpore županstvu Međa za postavitev sesalke v selu »Somp da Villa«. K 375. Se dovoli. — Poročilo o podelitvi podpore občini Zagaj, ki se tiče kritja prekoračenega potroška za zgradbo kapnice in napajališča v Št. Martinu na Krasu. 750 K. Se dovoli. — Obnovev in zvišanje podpore za zgradbo in vzdrževanje ceste Belo-Podbelo-Peternel. Obnovi se 5400 K, zviša do 8375 K.

Prihodnja seja še ni določena. Deželni glavar jo naznani poslancem na dom.

DOPISI.

Iz tržiškega okraja.

Iz Devina. — V nedeljo dne 18. 2. 1912. se je vršila v krasno odlični dvorani pustna veselica s plesnim venčkom pri nepričakovani udeležbi. Kljub slabemu vremenu, ki je vladalo pri nas pretekli teden, so ljudje dobili malo zaslužka, ali so vseeno prihiteli z zanimanjem podpirati naše ubogo društvo, ki je prisiljeno se boriti proti dvema strankama. Popoldne se je vršila veselica po napovedanem vspredu. Prvi je nastopil g. Josip Gruđen ml. z deklamacijo »Naš čolnič otmimo«. Deklamiral je tako izvrstno, da mu je sledilo glasno ploskanje. G. Pecikar je nastopil v prvi igri: »Dobro došli! Kdaj pojedete domov?« v ulogi »Češarka«, katero je kaj izvrstno igral. Zopet je nastopil g. Gruđen v ulogi »Koščaka« v kateri je igral tako dobro, da ga moramo prištevati k boljšim igralcem po odrh na deželi. Gospica Ivanka Legiša se je pokazala v ulogi »Majde« res izvrstno igralko. Njeno ljubko kretanje in čisto govorjenje se je priljubilo vsemu občinstvu. V tej ulogi smo videli, kolik je talent do iger in zanimanje do ubogega devinskega slovenskega naroda g. Legiševe. Upamo, da jo še vidimo na odru v kakšni ulogi. Istotako tudi gospica Zinka Gabrovec. Pri II. igri: »Bucek v strahu« je nastopil g. Angel Gabrovec v ulogi »Bucek«, v koji se je pokazal kot priden igralec. Pred vsemi pa v tej burki gre hvala g. Rudolfu Gšperinu v ulogi: »Baraba«, v koji je nastopil, in govoril ljubljanski dialekt. Njegovo kretanje in govorjenje je povzročilo mnogo smeha. Kaj izborna so igrali tudi

ostali igralci. Po veselici se je vršil plesni venček pri katerem je plesalo vsaki komad okoli 50 parov. To je bil ples, ki ga je priredilo društvo »Ladija« v korist društva in ne kakor je prinašal lažipoli »Novi čas«, da namreč priredijo ples, ki padejo devinski klerikalni študentje na goriški gimnaziji. Kaj nas ti brigajo? Čeravno so ti študentje na goriški gimnaziji, s nam zdi, da bodo taki zdrabbarji kako njih očje. Jabolko ne pade daleč od drevesa, pravi pregovor. Žalost s tako mladino. Naj se spreobrnejo. Morda se zd klerikalcem, da je lepo kar uganjajo vsaki nedeljo v klerikalni krčmi. Se vidi, da s »krščanski«, ker brez plesa ne morejo ostati, plešejo pa v klerikalni krčmi pod vodstvom g. kapelnika-organista s harmonijem. To so klerikalci, ki niti ne vedo za kaj se imenujejo klerikalci. Prijetno s jim zdi ob zvonic glasovih mile godbe sukati. Bolje bi bilo, da bi molili kako tako plesali in preklinjali. Po končani zabavi se pa klerikalčki za pozdrav preganjajo in prepirajo morda tudi celo stepejo. To je njih izobrazba.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Rihemberga. — Podpisani se ot račam do prečastitega gospoda Mihota Toroša, kaplana v Rihembergu, s temi vstami:

1. Dne 19. t. m. ste kaznovali mojega sina Henrika z zaporom čez učno uro dne popoldne, ker se baje ni odzval dn 18. t. m. na Vaš poklic pri popoldansk službi Božji.

2. Poslali ste mi po učenki Leopold Pečenko sporočilo, naj donesem sinu obe v šolo, ker ste ga kaznovali z zaporom do 5. ure popoldne in še posebno ste naročili, naj pridem jaz osebno, ker sem baje vašega nauka potreben.

Ker se nisem odzval Vašemu vabilu odgovarjam Vam tem potom sledeče:

1. Moj sin se je udeležil popoldanske službe Božje dne 18. t. m. Ako bi se ne bil udeležil, Vas prosim, da mi naznanite zakonite določbe, v zmislu katerih je k te mu obisku prisiljen?

2. Blagovolite me obvestiti, v zmislu katerih šolskih zakonov bi bil jaz primoran nositi sinu obed eno uro daleč v šolo.

Kaj Vas je privedlo do tega, da ste rekli, da sem Vašega nauka potreben? Menda ne strankarska strast!

Pozivljam Vas, da učite otroke lepega obnašanja in veronauka. Prepovedujem si pa, visokorodni gospod Toroš, smešiti moje otroke s priimki kakor »načelnik so kolade« itd.

Toliko za sedaj, če tréba, se pa zope vidiva.

Josip Birsa.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za narodno šolo na Blanči se je na bralo na svatbi g. Olge Kuštrin in g. F. Černe K 25. (Ravnateljstvo za Š. D.) Ži vela novoporočena!

Za narodno šolo na Blanči se je na bralo na zabavnem večeru v gostilni g. Alojzija Plesničarja na Kornu K 12'40.

(Dalje v prilogi.)

zdaj je gledal kruto, neusmiljeno so se smehljale njegove ustnice in žilice na licih, pri nozdrvih, so željno trepetale. Foma je videl, da bi mu starec res ne prizanesel, ako bi mu ne plačal ob obroku in bi spraval trdiko s protestom menije v slabo ime.

»No, kaj, ali gre kupčija slabo?« se je nasmehnil Ščurov. »No, povej po pravici, kje si razširal očetov denar?«

Foma je hotel starca poizkusiti.

»Kupčija ne gre preveč sijajno,« je rekel z mračnim licem, »naročil ni, ... tudi predplačil nisimo dobili ... no, in tako je pač malo težko.«

»Ah tako-o! In jaz naj pomagam, kaj ne?«

»Bodite tako dobri ... podaljšajte obrok,« je poprosil Foma, skromno povesevši oči.

»Mim ... torej iz prijateljstva do očeta naj pomorem? Dobro, pomagal bom ...«

»A na koliko časa boste podaljšali ...« je vprašal Foma.

»Na pol leta ...«

»Hvala lepa ...«

»Nimaš za kaj ... Enajststočestno rubljev mi dolguješ ... Torej vidiš: Prepisi mi menice na petnajststoč, plačal očetovke od te svote naprej ... a zaradi varnosti vzamen od tebe zastavno pismo na obe tvoji barki ...«

Foma se je dvignil s stola ter dajal z nasmehom:

»Pošljite mi jutri menice ... plačal vam bom vse ...«

Tudi Ščurov je zložno vstal in rekel mirno, ne da bi

povesil oči pred Fominimi nekakim porogljivim pogledom, tipaje se po prsih:

»Tudi dobro ...«

»Hvala ... za prijaznost ...«

»Kaj se da storiti! Braniš se ... če bi se ne, bi ti bil storil to ... prijaznost ...« Foma leno rekel starec, ter pokazal zobe.

»M-da! Kdor pride v vaše roke ...«

»Mu postane gorko ...«

»Togrejte mu ... Verjamem ...«

»Zdaj pa je dovolj, fantiček!« je rekel Ščurov surovo.

»Čeravno misliš o sebi, da nisi neumen ... vendar je to prezgodaj ... izgubil nisi, pa se že ponašaš! Napravi pri meni dobiček ... a tedaj lahko plešeš od radosti ... Zdravstvi in ... pripravi si jutri denar ...«

»Bodite brez skrbi ...«

»Z Bogom!«

Stopivši iz sobe, je slišal Foma, kako je starec glasno in dolgo zazehal in začel nato peti s hripavim basom:

»O-odpri nam vrata usmiljenja ... bla-že-na Bogorodica ...«

Foma je odnesel s seboj od starca dvojno čustvo: Ščurov mu je ugajal in obenem mu je bil zoprn.

Mislil je na starčeve besede o grehu, o sili njegove vere v usmiljenje božje in Ščurov je zbuhal v njem nekaj, kar je bilo podobno spoštovanju.

»Tudi ta govor o življenju ... pozna svoje grehe in ne plaka in ne toži ... Grešil sem in dajal bom odgovor ...«

da-a. In ona ...?« Spomnil se je Medinske in od hrepenjenja se mu je skrčilo srce.

»Pokori se ... človek res ne more dognati, ali delo nalašč, da bi ne bila sojena, ali jo v resnici boli srce ... In on pravi: kedo, razven Boga, je moj sodnik? Tako je.

Zdelo se je Fomi, da zavida Ananija in hitro se je spomnil poizkusov Ščurova, da bi ga oplenil. To je vzburilo v njem mržnjo do starca; in ko ni mogel spraviti svojih čustev med seboj, s eje nedvomno nasmehnil.

»No, pri Ščurovu sem bil,« je rekel, ko je prišel k Majakinu in sedel za mizo.

Majakin, ki je sedel v mastni spalnici suknji pri svojih trgovskih knjigah, se je nemirno premaknil na svoj enajnatem stolu ter rekel živahno:

»Nalij mu čaja, ljubava! Pripoveduj, Foma ... O devetih moram v mestni svet, torej pripoveduj hitro!«

Smeje se je pripovedoval Foma, kako mu je predlagal Ščurov, da bi mu prepisal menice.

»A-ah!« je vzkliknil Jakov Tarasovič ter obžaloval odkimal z glavo. »Vse si mi pokvaril, brati! Ali se smi tako odkrito kupčevati? Fej! Vrag mi je dal to misel, da sem poslal tebe! Sam bi bil moral iti ... Ovil bi si ga bil okrog prsta!«

»Ne verujem! On pravi, da sem hrast ...«

»Hrasi? Ali jaz sem pilal ... Hrast! Hrast je dobro drevo, a njegov plod je le za svinje ... In tako sledi, da je dob glup in ničesar drugega ...«

»Saj bi ga vendar morala plačati ...«

V soboto 4. 2. se je nabralo v Števerjanu pri večerji ob priliki poroke g. Cirila in Marije Trpin, 5. K. za Ciril-Metodovo družbo.

Pastirsko pismo.

IV.

Nadškof ve, da odgovori duhovnikom na vprašanje, kateri so tisti slabi časniki, ki se jih treba ogibati, ne zadovoljijo upralsalcev. Zato že govori o ... ugovorih.

Pravi: »Trd je ta nauk!« poreče marksikateri braver časnikov. »Dandanašnji v dobi napredka in razsvetljenosti je pač treba vse brez izjeme čitati, drugače človek zastane. Če je dovoljeno vse tiskati, smemo tudi vse čitati.«

Na to odgovarja nadškof: »Ni tako, dragi moj naprednjak.« Potem pa razlaga naprednjaku, da ima res prosto voljo ali le za dobro rabo. V daljni pridigi trdi, da vse čitati ni nobenemu dovoljeno; »slabe časnike in knjige smejo čitati samo katoliški učeniki, pisatelji, politiki, katerih dolžnost in poklic je, resnico in pravico zoper njene nasprotnike braniti.« — Lepo, lepo!

Trd je nauk, katerega uči nadškof in knez. Hoče, da bi se samo nekaj čitalo, samo, kar on dovoli. Vse čitati smejo samo katoliški učeniki, pisatelji, politiki — drugi ne. In ti učeniki branijo resnico in pravico zoper njene nasprotnike. O ti katoliški učeniki! Ko bi kaj veljali, bi se še vedno solnce vrtilo okoli zemlje in Koperniki in Galileji bi ječali v ječah. — Katoliški politiki, ti da branijo resnico in pravico zoper njene nasprotnike. Bežite, bežite, Prezvzišenosti! Katoliški politiki pa pravica, katoliški politiki pa resnica! Skregani so s pravico in resnico. Se ne pogledajo ne teh božjih hčerk, rajskih teh devic. — Pristine katoliške politike imamo na Slovenskem. Tudi Goriška ni brez njih. Prednjači jim »ljubljenec naroda«, katoliški duhovnik dr. Anton Gregorčič, Ljubljenec naroda — njegovo ime pa je obsovaženo v knez nadškofijijski palači. Vendar pa poreče nadškof: »Soča« mi dela krivico, saj jaz ne smatram dr. Gregorčiča za katoliškega politika. No, če je tako, potem pa naj ga požene s klerikalnega političnega tirišča, kjer se pridruša, da je velik katoliški voditelj naroda. — »Slabi časniki«, to je naprednih, pa ljudstvo ne sme čitati. Greši, če jih čita. Ne sme jih vzeti v roke, niti besede ne sme zajeti iz njih. Pogubljenje ga čaka, kdor bere napredne liste.

Vendar pa ljudje le čitajo, in dosti takih, ki čitajo kar od kraja. Te je vzel nadškof še posebej na piko. Piše: »Drug mi bo odgovorjal: »Jaz čitam vsakovrstno, dobro in slabo. Vendar slabo berilo mi nič ne škoduje.« — Nadškof meni, da to ni mogoče; z malim se začne, z velikim pa konča. — Treba pa predpostaviti, da tisto, čemur pravi pastirsko pismo slabo, je dobro. Umevno, da tako »slabo« berilo nič ne škoduje. Če se s klerikalne strani tako neznansko zabranjuje čitanje naprednih listov, je to presneto slabo znamenje za tiste »dobre« katoliške časnike in knjige. Torej le tisti ostane, po mnenju nadškofa, zvest, ki čita samo to, kar mu dovoljuje posvečena roka. V kaj drugega pogledati, Bog varuj. Nevarnost je tu, da odpade in se zgubi za svetlo stvar. Za nič je taka sveta stvar, če razžene umemo do nje že mal stranski pogled na polje vsobodnega napredka in prosvete! — E, »slabo« nič ne škoduje. Naprednjak ima prav.

Nadškof piše: »Drug se pri čitanju slabih časnikov izgovarja: »Jaz hočem zvedeti, kaj pravijo naši nasprotniki, da vidim, kdo ima prav.«

Ta »izgovor« nadškofu tako malo dopade, da kliče na pomoč sv. Hieronima in Tertulijana: »Nobeden ne more tam zidati, kjer podirajo. Nihče ne bo razsvetljen od onega, ki ga s temo zagrinja.«

Naprednjaki čisto nič ne branijo čitanja časnikov drugih strank. Po naprednih društvih ležijo na mizah cvetovi klerikalne žurnalistike: »Gorica«, »Prim. list«, »Novi čas« in včasih še kak kran-

ski cvet. Ljudje hočejo zvedeti, kaj pravijo naši nasprotniki, da vidim, kdo ima prav. — Kdor dela pošteno, tega ni strah pred zaviljanjem nasprotnikov. Mi naravnost želimo, da naši ljudje zvedo, kaj pravijo naši nasprotniki. Po njih delih, po njih besedah jih spoznavajo. Klerikalni prvaki pa strašno zabranjujejo svojim ljudem čitanje naprednih časopisov, kar je prave prosvete. Strah je slabo znamenje; izdaja jih in spriduje, da njihova moč, tiči le v enostranosti. Bojijo se razsvetljenosti, kitajski zid postavljajo pred resnico in branijo žarkom, da bi švignili čezenj ter posvetili v temo. S temo zagrinjeno ljudstvo, pokorno le krivi palici, s klerikalnim listom v rokah, potem bo srečna Slovenija!

Najnovejše

za pomladansko sezijo došlo v veliki množini krasno blago za moške in ženske obleke in perilo. Vsakdo naj si ogleda zalogo in cene manufakturne trgovine

HEDŽET & KORITNIK v Gorici.

Domače vesti.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Prebitek družabnega večera Slov. Čitalnice v Gorici, pri katerem so sodelovali gg. učiteljskičniki, znaša 187/54 K. Vrh tega so plačali namesto vstopnine F. F. in prof. Alb. Šubic po 2 K, prof. Koštilj in M. Mastnak po 1 K. — Dr. E. Dereani namesto vstopnine k predpustnim veseliam 10 K. Na račun mesečnine je prišlo 87/36. — Iskrena hvala vrlim sodelovalcem pri koncertu in vsem darovalcem.

Smrtna kosa. — V Tehinu je preminul večeraj gospod Oskar Presel, bivši pravnik. Po dolgi in mučni bolezni je izdihnil. Ostalim, posebno očetu, ki je prestal že toliko udarcev, naše iskreno sožalje!

V Podnelcu je umrla g.čna Justina Kokošar, poštarjeva hči. Pokopljejo jo jutri. Za njo žalujejo stariši in dva brata. **Iz sodne službe.** Za višja pisarniška predstojnika sta imenovana pisarniški predstojnik trgovske in pomorske sodnije v Trstu Andrej Pase in Pavel Žikovič za trgovsko in pomorsko sodnijo v Rovinju. Za pisarniškega predstojnika sta imenovana pisarniška asistenta Simon Vitanovič v Rovinju in Franc Smechia pri deželni sodniji v Trstu za trg. in pomorsko sodnijo v Trstu.

Za narodni muzej so darovali: Gosp. Sila Evgen, dijak v Gorici, 1 knjiga: Osem in šestdeset pesmi Ljubljana l. 1800. — Gospod Peter Jejčič, Šmarje, nabral: 1. Gosp. Ivan Verč Šmarje, 2 novca. — 2. Gospod Fran Samec, Šmarje, 2 novca. — 3. Gospod Jožef Gregorčič, Šmarje, 1 novca. — 4. Gospod Radovan Štubelj, Šmarje, 1 novca. — Gosp. Bele Zora, Osek, 1 srebrn denar. — Gospod Pucelj Ljudevit, dimnikarski pomočnik v Gorici, 4 novce. — Gospod Karl Lenardič, Koljsko, 3 srebrne novce. — Gospod Emil Hojak, učitelj Levpa, 3 srebrne in 6 bakrenih novcev. — N. N. Kal 2 srebrna novca. — Gospod Lestari Avguštin, pismonoša v Gorici, 1 srebrn novca. Odbor.

Matajur. — Vkljub lepemu vremenu in prednaznanili v »Soči« se je izletla S. P. D. na Matajur udeležila samo trojica članov. Vsekakor je to zelo obžalovanja vredno dejstvo. Izlet ne stane mnogo, za 2/3 manj, nego ples ali preokrošana noč, zato pa se živci skrtajo, muskoli utrde, pljuča se nasrkajo svežega zraku in oko se zbistri ob krasnem razgledu, kakoršnega smo tudi mi uživali. Jug je bil sicer zastrti z belo-sivo-rujavo meglo, zato pa je ležalo celo severno pogorje od Črne Prsti do daljnih Dolomitov pred nami, kakor na dlani. Stene Krna, Kamna, Konfina in skrajni vrh Triglav so bili videti tako blizu, da se je zdelo, da moreš videti sled, ki jo je kak tovariš zapustil v

snegu, in da ga moreš s klicem opozoriti nase. Vrh Matajura je bilo nekoliko trdega snega, ki je do 10. predpoldan vzdržal vsako stopinjo, toplota je bila ob 11. predp. + 10° C, več, nego v vasi Strmica, preko katere smo sestopili na Čedad in Videm. — Upamo, da nas bo prihodnjič več, seveda brez alkoholne pijače, pa z dobrimi gorskimi čevlji, ki ne žulijo, in s kakimi orodjem za roko, s cepinom ali dobro okovanko. Nevarnosti se ni bati nobene, iskati je pa tudi ni treba. Izlet naznanimu pravočasno v »Soči«. — K.

Občinske volitve v Kobaridu so se vršile danes za vse tri razrede. Občina je in ostane v rokah naprednjakov.

Regulacija Soče. — Drugi teden, 25. in 27. bo v Trstu sestanek hidravličnih tehnikov in naslednja dva dneva bo upravna konferenca v zadevi regulacije Soče in pritokov. Pravijo, da sta dosegla to novo posvetovanje o regulaciji Soče laška klerikalna poslanca, Lah pa se potegujejo le za regulacijo Soče v nižini, za regulacijo v goratem delu dežele jim ni mar, da si je jasno, da more prinašati koristi regulacija Soče v nižini samo v slučaju, da se regulira reka tudi v gorenjem toku. Sklepov, resolucij, komisij, obhodov itd. je bilo že polno. Koliko že to stane — sedaj pa zopet novo posvetovanje in Lah bodo zahtevali le regulacijo v nižini. Zastopan bo na posvetovanju menda tudi deželni odbor, Slovenci zahtevamo regulacijo celega toka Soče; polovičarsko regulacijo odklanjamo. — Troškov pa regulacije v nižini bo okoli 14 milijonov K.

Rudeča reduta. — Sokolova maskerada pod imenom »Rudeča reduta« je minula. Izvršila se je v vsakem oziru dobro in je bila med najlepšimi prireditvami te sezone. Udeležba je bila precejšnja, tako iz mesta, kakor iz okolice. Vsa prireditve je bila res sokolska, vršila se je v znamenju »Rudeče redute« in vesele, neprisliljene bratske zabave. Ta namen je dosegla v popolni meri. Kakor bi val rudeče svetlobe, ki je planil vsakemu gostu nasproti, omamljal in čaral, so se obrazi zjasnili in smeha in radosti je odmevala dvorana. Lepo v rudeče oblečena, polna veselega hrupa dominov, pažev, clownov in množica drugih, prelestnih in razposajenih večina rudeče kostimiranih mask, je nudila dvorano vse, kar bi moglo ljudi zabavati. Okoli 70 mask, v lepih kostumih, nekatere naravnost očarujoče, njihov smeh in burke in vesele zadrege, v katere so spravljale plesalce s svojo hudomušnostjo, kdo bi ne rajal? Skupina Arabcev s Turkom, njihov zabaven nastop, Amerikanski kvartet, toredor in njegov boj z bikom, vse to pustno veselje in plesna radost, zraven tega zvoki godbe in splošno razpoloženje je omamljalo človeka, da ni vedel, ali spi ali bdi, da je zgubil smisel za čas in prostor. To vrvenje je vladalo do konca, v dvorani, v buffetu »pri rudeči Lanterni« v kavarni »pri Pepelnici«, v restavraciji. Kje pa je boljše, kot med Sokoli, v krogu krasnih prijateljic in prijateljev Sokolstva?

Da je maskerada tako dobro vspela, gre zahvala vsem, ki so sodelovali, predvsem vrlim gospem in gospodničam, tako gospej Kerševanijevi, g.čnama Komaviljevi in Amfovi, ki so požrtvovalno vodile buffet »pri rudeči Lanterni«, gospej in g.čni Samig, ki ste vodili enako skrbno »kavarno pri Pepelnici«. Pohvaliti moram tudi veselični odsek »Sokola«, ki je sam okrasil dvorano in vodil zabavo. Moralni in gmični vspanj je bil dober, občinstvo je pokazalo svojo naklonjenost do društva in upamo, da mu ostane naklonjeno tudi pri njegovem delovanju v bodoče. Na zdar!

Blizajoče se občinske volitve v Kanalu so razgrele tamkašnje klerikalne dopisnike. »Gorica« je že polna napadov na njej neljube osebe. V napadih ni drugega nego laž in obrekovanje. Z dopisi jodo najbrže nadaljevali in bili po vseh osebah, ki so jim novsečne. To že kaže dosežanje pisarjenje po »Norici« in »Prismojencu«. Odgovorna sta za takele dopise kanalska farovška gospoda. — Klerikalci se res na sploh ne znaajo boriti drugače nego s falotskimi napadanjem oseb, z lažjo in obreko-

vanjem. Resnice, hčerke božje, pa se boji kot hudje kriza.

»Beschluss«. — Nemški odlok z okrožne sodnije je dobilo 6 slovenskih strank v slovenski hiši v Gorici; gre za inventar, komisija pregleda stanovanja. Čemu nemški odlok in vrilu vsega pisan v grozni nemščini? S Slovenci se mora uradovati slovensko. Če prizadeti g. sodnik morda ne zna dobro slovenski, naj se pobriga kakor, da pride do slovenskega »sklepa«! Nemškega uradovanja je že preveč na so miji. Slovenci odklanjamo nemško uradovanje in zahtevamo le slovensko, kakor zahtevajo Lah laško. Toliko v bodoče ravnanje! Z nemščino pa proč z naših sodnij!

Zvoniti ni pustil trnovski munc prosluli Kodrič po ranjem odvetniškem kandidatu B. Grudnu, češ, da je soc. demokrat. Zvonji za vsakim, če umrje doma ali drugod — za soc. demokratom Grudnom se ni smel zganiti zvon. Pokojni B. Gruden je bil soc. demokrat pa soc. demokratje niso zapisali nobene besede o njem in nikogar izmed njih ni bilo k pogrebu!

O občinskih volitvah v Sempasu je prinesla Gregorčičeva »Gorica« nesramen dopis, ki hoče žaliti napredne volilce. Ali kaj bo reva žalila? Tak le nič vreden list ne more nikogar žaliti. Le še bolj utrdi naprednjake v Sempasu. Da so jezni klerikalci, ker so bili tako hudo poraženi pri občinskih volitvah, to že razumemo. Potolazili bi se radi in če jim služi v tolažbo nesramno pisarjenje po »Gorici«, pa naj jim služi. »Mi gremo naprej mi strelci« — klerikalci so v Sempasu potisnjeni v kot. Kdo jim bo zameril, če iz kofa zabavljajo? Naj le zabavljajo, v občini pa le ne bodo več gospodarili. So gospodarili preslabo.

Iz došlega naš dopisa priobčujemo to-le: Dne 16. in 17. t. m. so se vršile pri nas volitve novega starešinstva, ki so jasno pokazale, da je ljudstvo do grla sito farovških zdražb in preprirov. Naši zavedni občinarji so pometli s klerikalci tako, da nikdar več ne vstanejo, od 18 starešin ostala sta jim le dva ... Tako mine vse posvetno g. župnik! Nič ni pomagala ne prižnica, ne spovednica, ne pekel ne hudič, ne grožnje ne obljube, nič ne denar, ne dopjoni, ki so se v ta namen popili v farovžu in drugod. Vse zastonj! Ljudstvo ne tava več v temi, pretrgalo je verigo farovške komande in sužnosti, samo se hoče vladati, jeroštva in farovža ne potrebuje. Vsa čast zavednim volilcem!

O sliki Matere božje na Sveti gori. — Pred kratkim je priobčil »Corriere« neko precej dolgo »Poslano«, v katerem pravi, da ga priobčujejo razni furlanski duhovniki. V onem »Poslanem« je rečeno, da so se prepričali, da se nahaja prava podoba svetogorske Matere božje v rokah znamenit starinarja Gyra v Gorici, kateri tudi vedno trdi, da je slika v njegovi lasti prava slika Matere božje s Svete gore. »Poslano« pravi tudi, da so se oni duhovniki obrnili v tej reči na nadškofa pa ni še ničesar ukrenil. Bojijo se, da bi radi ugibanja o slikah trpela cerkev in vera, zato naj bi se naredilo konec sporu. — Oni furlanski duhovniki pravijo, da so vso reč proučili ter bili tudi na Sveti gori, kjer so se prepričali le o tem, da ima pravo sliko Gyra v Gorici. Verniki-romarji molijo torej na Sveti gori pred neko sliko, ki ne predstavlja prave svetogorske Matere božje. E, pa kaj. Merodajni krogi si mislijo: Naj bo prava ali neprava; saj je vse jedno. Dosti je še neumnega ljudstva, ki navzlic sporu o svetogorski sliki prinaša denar na Sveto goro, katerega lep del se steka v nadškofijsko palačo. Denar pa je glavno vsega najglavnejšega!

»Primorski List« je v svoji zadnji številki poln Haeokla, Bölscheja in prof. Seidla. — Zakaj vse to? »Prismojencu« huda prede, Nadškof ga je namreč izbacnil iz vrste katoliških listov, priporočil je samo »Novi čas«. Odtod velika jeza in velika hinavščina in klečeplaztvo. »Prim. List« se hoče prikupiti nadškofu, zato pa tako rohm, prav po živalsko, na Haeokla, Bölscheja in prof. S. — Pa ne pomaga nič, dragi »Prim. List«. Ferdaman si! — »Pr. List« je Gregorčičev list. Na Gregorčičev

vega lista »katoličanstvo« pa nadškof nič ne da!

Upravna hudoornika Sijak. — Včeraj je bil na dnevnem redu deželnega zbora zakonski načrt o uravnavi Sijaka. Oglasi v glavnem: § 1. Zazidava in uravnava hudoornika Sijak se izvrši v smislu zakona z dne 4. januarja 1909. drž. zak. št. 4., kot deželno podjetje. — § 2. Za tehnično podlago podjetja služi načrt, ki ga je odobrilo c. kr. pojedelsko ministerstvo z odlokom z dne 2. maja 1911 št. 48846-10 in čigar proračun izkazuje K 38.000 gradbene potrebsčine. — § 3. V kritje te potrebsčine prispevajo: a) deželni zalog s 30% potrebsčine do najvišjega zneska 11.400 K. b) v smislu 2. odstaveka lit. a § 7. zakona z dne 4. januarja 1909. drž. zak. št. 4. in s pridržkom ustavne potrditve, državni melioracijski zalog 50% potrebsčine do najvišjega zneska 19.000 K. c) uprava državnih cest, s pridržkom ustavne potrditve, 2/3 dvajsetodstotnega, na interesente odpadajočega prispevka 7600 K, torej znesek 5066 K 66 viii. d) županija Kobarid 1/3 dvajsetodstotnega, na interesente odpadajočega prispevka 7600 K, torej znesek 2535 K 34 viii. Županija Kobarid ima pravico zahtevati povračilo dela svojih izdatkov od lastnikov zemljišč in naprav, ki se z uravnavo in zazidavo zavarujejo ali pospešujejo, to pa po razmerju, ki je določeno v staršinstvenem sklepu dd. Kobarid 24. januarja 1907 št. 57. Izvzeta je uprava državnih cest. — § 4. Na podlagi § 11. zakona z dne 4. januarja 1909 drž. zak. št. 4 in s pridržkom ustavne potrditve se dovoljuje pokneženi grofovin Gorisko-Gradiščanski brezobrestno posojilo iz državnega melioracijskega zalogu v izmeri 50% deželnega prispevka (§ 3 lit. a) torej v najvišjem znesku 5700 K v svrhu, da se ji omogoči izplačilo njenega prispevka, določenega v § 3. To posojilo vrne dežela državnemu melioracijskemu zalogu v 10 enakih letnih obrokih po 570 K, ko bodo dela dokončana in kolavdirana. — § 5. Ako ne bi dosegli dejanskih troškov proračunjenih potrebsčine 38.000 K, se razmeroma znižajo tudi prispevki ki so navedeni v § 3. lit. a) b) c) in d). — § 6. Podrobnejša določila glede pričetka in trajanja dela, glede dospelosti prispevkov, dalje glede načina, kako se naj delo izvrši in glede ingerence državne in deželne uprave v tem pogledu, se ustanove s posebnim dogovorom med državo in upravo in deželnim odborom. § 7. Izvršene naprave mora vzdrževati županija Kobarid od dneva dalje, ko se dela končno kolavdirajo. Županija more zahtevati povrnitve dela dotičnih troškov od lastnikov zemljišč in naprav omenjenih v zadnjem odstavku § 3. lit. d) in sicer po tam navedenem razmerju. Uprava državnih cest prispeva k vzdrževanju z 20% dejanskih izdatkov v ta namen.

Tramvaj zadel v naložen voz. — Danes dopoldne je zadel blizu kavarne »Central« na Travniku tramvaj v voz, naložen s tramovi. Konduktar je menda mislil, da pride voz čez tir pred tramvajem, ali to se ni zgodilo. Butnil je v voz ter ga poškodoval. Žival je bila že čez tir. Nastala je konfuzija; no, k sreči ni bilo nobene velike nesreče; le tramovi so popadali z voza. Tramvaj je potem vozil dalje. Treba večje pozornosti od strani voznikov pa tudi od strani tramvaja; če ne pride lahko do kake velike nesreče.

Dijaki-vojaki. — Včeraj so prisostvovali osmošolci s tukajšnje gimnazije vojaškim vajam Podsabotinom. Odšli so jutraj in vračili se zvečer.

Deček ustrelil dečka. — 16 letni bolehi Elija Micheli iz Rudja je bil obtožen da je ustrelil dečka »Evg. Gobbo« s slauberte-om. Poškodban strela je Gobbo podlegel. Razprava je pokazala, da Micheli ni imel namena storiti kaj slabega prijatelju; zato je bil oproščen.

Zamenjala se je na Sokolovi maske- radi ženska pelerina: Oseba, ki bi pelerino zamenjala, je naprosena, da se zglasti v našem upravnistvu, kjer dobi svojo.

Nelozogibna potreba je postala slovenskim gospodinjstvom Kolinska kavna primes, kajti samo s tem kavnim pridelkom napravijo lahko dobro kavo, ki gre vsakemu v slast in jo vsak najraje pije. To pa zato, ker je Kolinska kavna primes najboljši kavni pridelanek in daje kavi najizbornejše lastnosti. — Kolinska kavna primes je ob-

enem tudi pristno domače blago, edino te vrste sploh in jo tudi iz tega vzroka, slovenske gospodinjje najraje kupujejo. — Mi izborna domača Kolinska kavna primes toplo priporočamo vsem onim slovenskim gospodinjstvom, ki jo morda še niso poskusile. Onim, ki jo že rabijo, nam je ni treba še posebej priporočiti.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bo sta odprti v Gorici lekarni Liberi-Pontoni. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 25. febr. do 3. marca t. l.

Listnica uredništva: Nekaterim gg. dopisnikom: Prosimo malo potrpljenja. V prihodnji številki pride vse na vrsto.

VAŽNO ZA SL. CESTNE ODBORE. — Dež. odbor je izdelal nov vzorec za proračune pri cestnih odbori. Vsak cestni odbor mora predložiti v potrdilo proračun po novem vzorcu. Dotične tiskovine je založila naša tiskarna.

Moll-ov Seidlitz-grašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistil. krogloami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—

Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolstine olajšujoče in okrepujoče staromno sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2.—

Na prodaj po vseh lekarnah in mročilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorji zaldnait, Dunaj, Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofaletti.

Sokolski vestnik.

Vsesokolski zlet v Pragi!

(Dalje.)

Ze šestič se zbirajo sokolske trupe v Pragi. Kakor bi hodili sinovi k svoji materi, da se ji poklonijo. Ona je zibelka Sokolstva, bila je priča, ko je z neizmernim navdušenjem na eni strani, na drugi z mlačnostjo in nasprotstvom sprejel narod klic v življenje svobode in bratstva. Težko se je razvijalo Sokolstvo, vlada mu je stavila povsod zapreke in marsikje so se vršili sokolski zleti v spremstvu bajonetov. Niso smeli skozi vasi, da ne pobunijo naroda, niso smeli peti, da ne izzivajo, smeli so le molčati in tu pa tam so plačevali globe, so hodili v ječo. Toda iskra je vspalnila v požar, nasprotniki so se sramotno umaknili. Danes je ni moči, ki bi mogla ustaviti rudečo reko sokolskih trum! Ker je domovina pretesna, si zida Sokol gnezda povsod po širnem svetu. Po vseh večjih mestih Evrope in v Ameriki rastejo sokolska društva.

Vse te množice se shajajo na vsesokolskih zletih in njihovi nastopi vzbujajo občudovanje sveta, ideja osvaja srca Slovanov, sistem sokolske telovadbe zmaguje svet.

Zgodovina zletov je obenem zgodovina Sokolstva. Prvi vsesokolski zlet se je vršil dne 18. junija 1882. 1572 članov v kroju iz 76 društev iz vseh Čeških dežel. Kot gostje so prišli Slovenci iz Ljubljane. Proste vaje je izvajalo 700 telovadcev, na orodju je nastopilo 49 društev.

Takrat je spregovoril Tyrš k Sokolom: Ko smo pred dvajsetimi leti nekoliko mladih ljudi in mož snovali prvo društvo, nas je vodila pri tem misel edina, misel, da naš narod v tem krutem boju, v katerem je stal, potrebuje sielherne podpore, da mu je treba celih mož, krepih, bojevitih, značajev trdnih in nezlomnih... Bratje, sešli smo se prvič k svoji Olimpijadi... Želimo si, da bi se ponavljala slika iz Orške na nas samih... Ali obljubite vsi ki ste tukaj, da hočete vedno zvesto stati za to sveto stvar, braniti jo in v blagobit svojega naroda širiti? (Obljubljamo, obljubljamo!) Torej, dvigam svojo čašo. Bodimo eno srce, eno telo, in sokolski stvari, njenemu organskemu razvoju, njen okrepitvi, nje večni mladosti, sili in slavi naj veča moja napitnica. Na zdari!

Bil je to edini zlet, ki se ga je vdeležil Tyrš.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Letno poročilo Ustredni Banky Českých spořitelén. — Delovanje v minulnem letu je bilo posvečeno v glavnem notranjemu in zunanemu ustroju našega zavoda. V dokaz temu naj omenimo vreditev lastne bančne palače na Dumaju in trgovske velepalače v Pragi »U černé růže«. Vrednost obeh poslopij se je že v tem času znatno zvišala: Osrednji zavod smo začasno namestili v najeti palači na vogalu Ovaceh ulice in Jungmannova namesti: otvorili smo »ekspozituro« v Lulučovicah in opustili v prejšnjih prostorih podružnice menjalnico. Naše poslovanje te temeljito na delniškem kapitalu 25 milijonov kron, to je za 10 milijonov višjem kakor v minulnem letu. Tudi v tem letu smo krepili stike z denarnimi zavodi in vpeljali za domače ljudske zavode poseben »oddelek«. Vodstvo smo poverili osebam, v dotičnih strokah posebno izsolanim, in se bomo ravnali po tem tudi v bodoče.

Konec leta 1911 smo stali v neposrednem stiku z 2252, v posrednem pa s 4509 zavodi, skupaj 6751, torej s pretežno večino zavodov naše monarhije. V posrednem stiku znaša prirastek 228, v neposrednem pa 115 denarnih zavodov. Celotni knjigovodstveni obrat je znašal nad 7 tisoč milijonov kron, čeravno smo znatne obrate odstopili pridruženim zavodom. Razvej teh je bil vseskozi dovoljen in opazujemo na njih zanimiva samostojna poročila. Kapitali teh organizacij so obenem rezervni fondji za razne naše skupne posle. Izvzršli smo celotno delo s 421 delavnimi močmi, torej s 17 več kakor v minulnem letu. To je dokaz o stopnjevanju delavne sposobnosti uradništva, kot tudi o enostavnejši ureditvi celotnega ustroja.

Tudi letos se moramo izraziti pohvalno o svojem uradniškem zboru; za njegovo ginitno vpravo smo skrbeli po možnosti tudi v minulnem letu. Upravni svet se je sestel k 13 sejam, izvrševalni odbor k 58, medtem ko je imel nadzorstveni svet pri matci in podružnicah skupno 313 sej. Sej uradništva in nameščencev se je vršilo pri osrednjem zavodu in podružnicah 70. Z denarnimi zavodi, svojimi spojnici, strokovnimi krogi in najširšo javnostjo se nahajamo v rednem stiku potom lastnega lista »Herold« češkoslovanskega peneznicvi, ki ga priporočamo največji pozornosti našega občinstva. Posegovali smo ponovno v ohranitev hranilnic, posojilnic in bank. Dogajalo se je tudi v dobah, ko so mednarodne zapletke in deloma tudi slabe letine pozročale veliko povpraševanje po denarju. Ravno v teh časih se je uvideval in je tudi rasteel pomen naše vpeljave: plačevanja s čekom. Moramo z zadovoljstvom konstatirati, da tudi v minulnem letu nismo imeli nikakih kreditnih zgub. Tudi letos smo se udeležili novih državnih in deželnih posojil. S tem smo si zagotovili primerno soudeležbo pri prihodnjih ugodnejših prilikah. Velika konkurenca za uloge nas je umevno obteževala pri letnih posojilih, ki se opirajo na zadolžitve in zastavne liste. Podpirali smo posledno in z najboljšim namenom poskre »ustanovitve stalne centralizacije čeških bank. Lanska sprememba pravil se javlja deloma že v letošnjih poslih, kojih vspehi je tudi za to leto zadovoljiv. Te spremembe se pa šele s časom uveljavijo in šele tedaj moramo pričakovati zaželenega sadu. Žalibog nam je letos kruta smrt vgrabila zaslužnega člana upravnega sveta gosp. JUDr. Václav Šifný, a kmalu na to našega prvega predsednika g. Gustava Pöschl, ki nam je posvečal zadnja leta vse svoje moči. Na izpraznjeno mesto v upravnem svetu je bil izvoljen nj. eksc. gosp. JUDr. Jan Záček, tajni svetnik in minister v pok. Pri prehodu k računskemu izkazu se vsem, ki so nam pri našem delovanju bili naklonjeni, najiskrenejše zahvaljujemo.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Novi milijoni za vojno;

Dne 23. t. m. je izšel kraljev ukaz, ki poblašča finančnega ministra za uporabo novih 20 milijonov lir za vojno v Tripolitani. S to novo svoto je izdanih v vojne namene doslej 220 milijonov lir.

Razne vesti.

Italija ima doslej na bojišču 150.000 moži; turški in arabskih bojevnikov pa je nad 30.000. Vendar ne morejo Italijani nič opraviti. — Sedaj se pripravljajo na napredovanje v goravle, ali to je strašno težko in počasno delo. Kos zemlje za kosom, si treba osvojiti, kajti vedno so tu Turki in Arabci, ki se kar prikažejo in izginejo ali ovirajo podnevi in ponoči, napredovanje Italijanov.

Razne vesti.

Kranjski deželni zbor. — V seji včeraj je bil (med dnevnimi vestmi že omenjeni) predlog bar. Apfalterna glede tretje železniške zveze s Trstom sprejet. Njegov predlog meri na zgradbo železnice Polzele (na Štajerskem, kjer bi se odcepila železnica od proge Celje-Slov. Dravograd) Kamnih-Kranj-Skofja Loka-Ziri-Opčine.

Posl. Demšar (klerik.) je za progo Skofja Loka-Železniki, posl. Pirce (napr.) za zvezo preko Kranja, Skofje Loke, Zirov do bohinske železnice. Končno je bil sprejet soglasno Apfalternov predlog.

Sprejet je bil nato z glasovi večine predlog posl. dr. Pegana (kler.) da sme deželni odbor pri potrebnih reformah na deželnih zavodih prekoračiti dovoljene kredite, in če je potrebno, nastavlja nove uradnike preko službene pragmatike.

Nato se je vršila razprava o vladnem predlogu v zadevi podražavljenja ljubljanske mestne policije. Odsek je predlagal, da se sprejme zakonski načrt, kakor ga je predložila vlada z izpremembo, da naj višino prispevka ljubljanskega mesta določi vlada naredbenim potom dogovornog z deželnim odborom, ako se do 31. marca t. l. ne doseže tozadevni sporazum med obdino in vlado. Deželni predsednik baron Schwarz je zagovarjal vladno predlogo in svoto 130.000 kron. Temeljito mu je odgovarjal posl. dr. Triller, ki je povdarjal, da popolnoma zadostuje po občinskem svetu sklenjena svota 40.000 K letno in zvišanje po 500 K za vsakih 1000 prebivalcev, in kočno stavl resolucijo, naj vlada celotno prevzame sedanjo policijsko strazo. Posl. dr. Eger (Nemec) je za odsekov predlog, predlaga pa resolucijo, naj deželni odbor varuje interese Ljubljane. Odsekov predlog ter dr. Trillerjeva in dr. Egerjeva resolucija se sprejmeta. Deželni predsednik je na to naznanil, da je deželni zbor vsled najvišjega ukaza odgođen.

Nizjeavstrijski deželni zbor proti od- plavi praznikov. — V nizjeavstrijskem deželnem zboru sta poslanca Silberer in dr. Scholz vložila nujna predloga, v katerih pozivljata vlado, naj na kompetentnem mestu uveljavi ves svoj vpliv, da se z ozirom na pretečo škodo, ki jo bo trpelo vse gospodarsko in trgovsko življenje na Nizjeavstrijskem ne skroči število praznikov.

Italijanska zbornica se je sešla, da se izreče o vojni v Afriki. Slavnostna je bila začetna seja. Navzoči skoro vsi poslanci. Z velikanskim navdušenjem se je govorilo o vojni. Razni govorniki so se oglašili. Navdušenja in odobravanja je preklepala zbornica. Včeraj je bil sprejet dkeret o aneksiji. Govorniki vseh strank so se izrekli za dekret; posl. Cicotti (socialist) je izjavil, da je on edini od južnih poslancev, ki bo glasoval proti dekretu in med hrupom podal svoje razloge.

Na tajnem glasovanju je bil dekret z dne 5. novembra odobren in sicer z 423 proti 9 glasovom. Zbornica je vsprejela glasovanje z navdušenimi klici, nakar je bila seja zaključena.

Pogajanja za sporazum v Istri so se razbila. — Italijanski poslanci so sklenili, da je prenehati s pogajanj, češ, da so zahteve istrskih Slovanov prevelike in pretirane. Italijani hočejo, da naj Slovani priznajo, da je Istra italijanska dežela. Potem šele bi se zopet pogajali.

V tržaškem mestnem svetu so obstruirali včeraj soc. demokrati pri razpravi o pogodbi s tramvajsko družbo; oni so za municipalizacijo tramvaja. Sodrugi Cerniutz je govoril od 9. zvečer do 2. jutraj. Potem je bilo seje konec.

Koroškemu dež. zboru, je predložen zakonski načrt o uvedbi davka na razne zabave: glasbene prireditve proti vstopninam, dirke, kegljanje, streljanje, predstave i. t. d.

Dalje na 5. strani,

Občinski zastop v Pulju je razpuščen. Ko so odstopili zastopniki uradništva in mornarice, ker niso mogli glede poslovanja plinarne dobiti nikakih sporov kljub opetovanim zahtevam, kako namreč se upravlja ta institucija, ni bilo drugače nego razpustiti občinski zastop. Baron Gorizutti, okr. glavar, pridržen namestništvu, je prišel v spremstvu z okrajnim komisarjem baronom Seilerjem k županu, ki mu dostavi dekret, s katerim se razpušča puljski občinski zastop. Župan se je branil, Gorizutti je rekel, da pokliče žandarmerijo na pomoč, če mu noče on z lepa izročiti poslov občinske uprave. V računskem oddelku sta se bratila dva višja uradnika oddati vodstvo iz svojih rok; baron Gorizutti ju je takoj suspendiral.

Dekret namestništva omenja, da od 45 zastopnikov in 24 namestnikov jih ostane samo 26 in 13 v funkciji; so torej nesklepčni; nič legalnega ne morejo skleniti. Dekret omenja tudi slabo mestno upravo na sploh in še posebej pri plinarni, pri elektrarni in pri vodovodu. Po laških listih je radi tega seveda velik krik.

Angleški špijon je hotel ubežati iz trdnjave Wesel. Bil je že na zidu in kmalu bi se bil posčil njegov beg kakor francoskemu kapitanu Luxu, ali zadnji trenotek ga je zapazila straža. Anglež, po imenu Brandon, se je moral ustaviti in odpeljati so ga bolj na varno.

Zamorci morijo. — V Texasu so umorili v zadnjem času okoli 30 zamorcev.

Češki kapital v Bolgariji. — Češka banka »Bohemia« je ustanovila skupno z bolgarsko trgovsko banko v Ruščuku veliko akcijsko družbo.

Dva tovorna vlaka sta se zadela na progi Budimpešta-Dunaj. En sprevoznik je mrtev, eden težko ranjen.

Smrtna nesreča na parniku. — Mornar 28 letni Ivan Matulič je ponesrečil na parniku Hohenlohe. Parni vzpuh ga je vrgel proti vratom, da si je zlomil tilnik in ostal mrtev.

Božjast je vrgla na tla 16 letnega dečka Frana Bonaca v Dolini pri Trstu. Padel je tako nesrečno, da je obležal mrtev.

Cirkus utonil v Dunavu. — Cirkus Barnabaš se je hotel prepeljati iz Zemuna v Pančovo. Splavi pa so prišli med led v vodi in so se potopili. Osebe so se rešile razven treh. Vse živali so potonile.

V pretepu ubit. — V Trbiški občini na Koroškem je bil v pretepu zaboden rudar Pucher, ki se je poročil pred 14 dnevi. Rudar Ostermann ga je ubil.

Nesreča italijanskega oficirja-aviatika v Vidmu. — Poročnik Comolli se je spustil s svojim aeroplanom v zrak. Ko je bil par metrov v višini, se je preobrnil aeroplan in Comolli je padel na tla ter se nevarno poškodoval. Najbrže podleže poškodbam.

Streljal je na svojega advokata. — Iz Opatije poročajo, da je streljal neki kmet na dr. Iv. Poščića, ko je stopil z okrajne sodnije; baje je streljal nanj zato, ker mu je izgubil neko pravdo. Z jednim strelom ga je malce oprasnili, drugi strel je obtičal v uri. Dr. Poščiću se torej ni zgodilo nič hudega. Kmeta so zaprli.

Dunaj za uvoz argentinskega mesa. — Dunajski mestni zastop je sklenil obrniti se na vlado za dovoljenje, da dobi Dunaj vsak mesec 650 do 800 ton argentinskega mesa; deloma za porabo dunajskega mesta deloma za druga mesta. Mestni zastop je izrekel ob enem, da bo vlada nosila posledice, ako ne dovoli naprošenega uvoza mesa ter nastane zopet velika dražinja kakor poleti 1911.

Pred štrajkom rudarjev na Angleškem. — Prihodnji teden v torek bo glavna konferenca, na kateri se določi, ali izbruhne štrajk rudarjev ali ne. Štrajk začne

mogoče na to takoj drugi dan. Pridružiti se utegnejo štrajku še razni drugi delavski sloji, razne tovarne pa bodo morale praznovati, ker ne bo premoga. Nastati utegne velikanski štrajk par milijonov delavcev. Králj angleški se opetovano informira pri ministerskem predsedniku Asquithu o toku pogajanj, da bi se preprečil štrajk.

Koliko velja letalni stroj. — Francoski strokovni list »Aerophile« objavlja pregled o cenah aeroplanov različnih sistemov. Povprečno so dvokrovni aparati dražji od enokrovnih. Najdražji letalni stroj je motor, ki ima 100 konjskih sil: 36.000 mark. Najdražji enokrovec pa dobiš že za 24.000 mark, seveda ima le 60 konjskih sil. Cene se ne ravnaajo vedno le po jakosti motorja. Enokrovni aparati z 80, 60 in 50 konjskimi silami imajo enako ceno po 16.000 mark. Najcenejši izmed navedenih sistemov je dvokrovni aparat, ki ima 25 konjskih moči in velja 800 mark, torej ni dražji kakor srednje vrste avtomobil. Povprečno je treba računati, da velja aparat brez motorja 8000—12.000 mark. Motor srednje sile, torej 50 konjskih moči, velja prav toliko, tako da lahko računamo okolo 20.000 K za potreben kapital. Najmočnejši dosedanj motor ima 200 konjskih moči, a je s svojimi 390 kilogrami preneroden za porabo. Druge vrste motor ima 140 konjskih sil in je težak samo 130 kilogramov; cena mu je 24.000 mark. Ta motor, ki ga je zgradil Gnome, je doslej najboljši, ker na eno konjsko silo ne pride niti en cel kilogram vse teže. Najmanjši motor s 25 konjskimi silami še vedno tehta 100 kilogramov in velja 4000 mark. Tem izdatkom je treba prišteti še stroške za gorilo, olje in poprave. Zategadelj v bližnji bodočnosti še ne bo možna splošna poraba aeroplanov, ampak ostane letanje po zraku še šport bogatih ljudi.

Nov koledar na Kitajskem. — Republiškanska vlada je sprejela gregorijanski državni koledar. Posebni komisiji učenjakov je naložila delo, da kitajsko zgodovino predela na podlagi gregorijanskega koledarja, tako da bo v vseh svojih detajlih dostopna tujcem. V proslavo novega državnega ustroja in spremembe ustave se bo imenovalo leto 1912 »prvo leto kitajske republike«. Tako je torej za kito prvi prišel na vrsto koledar, a nova vlada ima pripravljenih še veliko reform, da izbriše spomin na preteklost.

Celibat učiteljc v Švici. — Kantonski svet je sklenil s 131 proti 54 glasom uvesti celibat učiteljc. Samo socialisti so glasovali proti predlogu.

„ZAOBLJUBA“

Nova trgovina z železnino

Pinter & Lenard

v Gorici v Raštelju št. 7.

Velika zaloga traverz, železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalk, klosetov, peči, stedičnikov in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Edina lastna izdelovalnica tovarnih drog v Gorici.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača. Cenj. občinstvu se topla priporočata

Pinter & Lenard.

Pri nakupu Kathreinejeve

je paziti nato, da se dobi tudi pravi izvorni kavo s sliko župnika Kneippa kot varovalno znamko in v imenoma Kathreinev. Veliko je malovrednih posnemkov.

Kathreinejeva
prava kava v hišo.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih ne doželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

JAKOB ŠULIGOJ, urar
v Gorici, Gosposka ulica št. 25
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih preciznih ur ter razne srebrne in zlate predmete kakor: veržice, obeske, prstane, uhane itd. Za vsako popravilo se jamči.

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleka in kostume po najnovejši modi Josipina Bregentič, ulica Caserma št. 5, III. nad

Nanut & Bregant
avtorizovana stavbena tvrdka
v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5
se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelajeta vsakovrstne načrte, pri računu in kolodracije po najnižjih cenah.

Došla so dvokolesa
francoskega sistema

Altena

Dober zaslužek.

Kdor bi hotel sodelovati pri važnem narodno-gospodarskem podjetji

ter si ob svojem prostem času kaj zaslužiti, obrne naj se do upravnistva tega lista v zaprtem pismu, katero naj ima nadpis:

„Narodno-gospodarsko delo“.

Slovanske igralne karte
prodaja trgovina

A. Gabršček

v Trgovskem Domu

1. Primorka, 36 listkov K 1.—
2. „ „ „ „ 1:50
3. Slava „ 32 „ 0:80

Primorka nadomešča laške „tresselte“.

Slava nadomešča piké ecc.

Karte so zdaj zares dovršeno izdelane. Ni več nikakega opravičenega razloga, da bi se jih Slovenci ne posluževali. — Dolžnost naša je, izpodriniti tuje izdelke.

lv. Znidarčič & dr.
stavb. tvrdka
v Gorici, Vía Mattioli.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu. volti blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja z vedno isto temperaturo.

Če hočeš kaj zanimivega čitati, tedaj pojdi po 2. snopič.

Doylovih detektivskih povesti

SHERLOCK HOLMESA

ter se naroči na nadaljnje

Kje? Pri tiskarji Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani ali pa v vseh drugih knjigarnah

Vinko Majdič

vaijični mlin v Kranju
oddaja
zastopstvo
za Gorico in okolico.

Varstvena znamka: „Sldro“
Einiment. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker Pain-Expeller

je povsod priznано kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v skatljah z našo varstveno znamko „sldro“, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
pri „slatem levu“ v Pragi
isabethgasse štov. 5 nova.
Dnevno razpoložanje.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam slav. občinstvu, da otvorim **dne 1. marca** pri **L. v Gorici na Cersu Franca Josipa št. 20**

instalacijsko delavnico

za električne naprave, plin vodo ter zalogo različnih lustrov, žarnic, mrežic za plinove luči ter vse v to stroko spadajoče potrebščine.

Slav. občinstvu se udano priporočam

Rudolf Grien,
mehanik in elektrotehnik.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2

velika zaloga

oljkega olja

prve vrste

najboljše iz Istre, Galicije, Molitje, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 98, 1.04, 1.12, 1.20, 1.28, 1.36, 1.44, 1.60, 1.80, 2—, 2.40, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštino prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerno.

Razglas.

Županstvo občine Cerklja pri Rakeku naznanja, da se vrši blagovni in živinski semenj v pondeljek, dne 26. svečana t. l. Kupci za nakup goveje živine se vabijo.

Županstvo Cerklja dne 16. svečana 1912.

Župan: Laurič.

Lekarnarja A. THIERRY-ja BALSAM

Samo pravi z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Alles echt Balsam
aus der Schweiz
A. Thierry in Prag
bei Bohlen-Sauerbrey.

Proti vsakemu ponarejanju, posnemanju in zopetni prodaji drugih balzamov pod dvomljivo znamko, se sodnijsko postopa in strogo kaznuje. Nedvomljivo zdravstvenega učinka pri vseh obolelostih soplnih organov, kašlju, bruhanju, hripavosti, bolečinah v prsih, na pljučih, specijelno pri influenci, obolelosti na želodcu, vnetju jeter in ledic, slabi prebavi, zaprtju, zobobolu in obolelosti v ustih, trganju po uših, pri opeklinah, izpuščajih itd. je edino imenovani balzam 12/2 ali 6/1 i vel. posebna steklenica K 5-6.

Lekarnarja A. THIERRY-JA

samo pravo CENTIFOLJIVO NAZILO

zanestljivo gotovega učinka tudi pri starih ranah pri opeklinah, oteklosti, ponesrečenju in vnetju gnojilnih, odstrani iz trupa vse tuje tvarine in prepreči večkrat nepotrebne operacije. Zdravilno tudi pri zastarelih ranah itd. 2 skatliji 3-60.

ZALOGA: Lekarna pri Angelju varhu A. Thierry-ja Pregrada pri Rogatcu.

Dobi se po lekarnah. — Na debelo po med. mirodilnicah.

Dobro krepilo za želodčno slabost

in za one, ki so se prehladili ali prenaželi ali si nakopali z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, prevročih ali premrzlih jedi, neprijetnosti v želodcu, kakor katar, krče, bolečine, napihnjenost itd.

je dr. Engel-nov „BALDRIANUM“.

„Baldrianum“ se izkaže pri takih neprijetnostih, dokler niso še razvite, kot dobro želodčno vino z izvrstnim vspehom in zabranjuje tudi slabe posledice, kakor nervoziteto, nespečnost, omotico, stisko itd.

Vedel njegovih sestavin, ki so samoško vino z motvilnimi kapljicami, malinovec in šrešnjevce, vpliva „Baldrianum“ tudi pospešujoče pri zaprtju in zajedno krepilne na cel človeški organizem.

Dr. Engel-nov „BALDRIANUM“ ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga lahko prenašajo slabotne osebe in otroci tudi pri daljšem uživanju. Najboljše je, če se ga zavzame zjutraj na tešče ali pa zvečer predno se gre spat eno čašico kakor za likerje. Za otroke in slabotne osebe se razredči.

„BALDRIANUM“

z vročo vodo ter se mu pridene nekaj sladkorja.

Dr. Engel-nov „Baldrianum“

se dobiva v steklenicah po 3 in 4 K v vseh lekarnah, mirodilnicah in boljših prodajalnah jestvin Gorisko-Gradišanske.

V Gorici, Korminu, Gradišču, Romansu, Ajelu, Campolongo, Rnkah, Trziču, Ajdovščini, Gor. Idriji, Tolminu, analu, Čedadu, Vidmu, almi, Červinjanu, Ogleju itd. se dobiva v lekarnah.

Tudi pošiljajo goriske lekarne dr. Engel-nov „Baldrianum“ po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Soari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov „Baldrianum“.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfiževo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno rmenca barve po K 1.40, bele barve K 2. Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebej priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegie, preide se vedno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijska pljača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —

Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Centrala v Ljubljani.

Delniška glavica K 8,000,000.

PODRUŽNICE

Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

ELEGANTEN in
TRPEŽEN je
pravi
PALMA-
kaučukov podpešnik.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče štov. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate kroune, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plomb. vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

„Tribuna“ „Splinda“

in najlažja dvokolesa ameriškega tipa so došla v

:: velikanskem ::

številu v Gorici, Stolno ul. št. 2-4.

Millioni ljudi
je odpravilo

Kašelji

hripavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelji s

Kaiserjevimi

prsnimi karamelami

z znamko 3 jelke

6050 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh.

Bomboni so jako lahko zaužitni in okusni.

Zavojčki so po 20 ali 40 vin., doze po 60 vin.

Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofoletti, c. kr. dvor. dobavitelj. L. Gliubich, C. B. Pontoni, Ruggiero Kärner, A. de Gironeoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah Jurji Hus v Vipavi, L. Kurschen v Ajelu in Maš. Kozower v Ajdovščini.

v GORICI

— Rezervni zaklad K 800,000. —